

דף לח.

עין משפט א.

אה"ע סימן קסג פעיף ו

ו ט. ספק והיבם שבאו לחלוק בנכסי הזקן, ואומר הספק, אני בן המת, ויש לי ליטול החצי אין שומעין לו.

עין משפט ב.

אה"ע סימן קסג פעיף ז

ז י. ספק ובני יבם שבאו לחלוק בנכסי הזקן, ואומר הספק אני בן המת, ויש לי ליטול החצי, והם אומרים אתה אחינו ואין לך אלא השליש, החצי שהוא מודה להם יטול, והשליש שהם מודים לו יטול, והנשאר יחלוקו בשוה.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קסג פעיף ח

ח יא. זקן ויבם בנכסי ספק, או הספק וזקן בנכסי יבם, חולקין.

עין משפט ד.

אה"ע קס פעיף ה

ה ו. נפלו לה נכסים בעודה שומרת יבם ואפי' עשה בה מאמר, מוכרת ונותנת וקיים שאין ליבם בהם כלום עד שיכנוס אותה, וה"ה אם נשארה אלמנה מן האירוסין, ונפלו לה בעודה ארוסה שמוכרת ונותנת וקיים, דלא עדיף יבם מבעל.

עין משפט ה.

אה"ע סימן קס פעיף ו

ו ז. אין ליבם פירות בנכסי מלוג של שומרת יבם, וכן בנכסי צאן ברזל שהכניסה לאחיו אין לו בפירותיהם אלא מחצה, ויש מי שכתב שגם בהם אין לו פירות כלל עד שיכנוס. וי"א דאפי' נ"מ שנפלו לה בעודה תחת בעלה דינן כנכסי צ"ב, ויחלוקו בפירות, וכן יחלוקו בירושתה אם מתה, ובמקום שהפירות שלה יכולה למכור בקרקע כפי חלקה בפירות.

עין משפט ו. אה"ע סימן קסח פ"א

א. אחרי שיבם את יבמתו הרי היא כאשתו ויכול להוציאה בגט ולהחזירה פ אם רצונו בכך.

עין משפט ז. אה"ע סימן קסח פ"ג

ג. היבמה כתובתה על נכסי בעלה הראשון ז. ע"כ אין היבם רשאי למכור מנכסי אחיו ק, ואם מכר או נתן או חילק עם אחיו לא עשה ולא כלום.

אה"ע סימן קסו פ"ד

ד. כותב לה כתובה, ואין נכסי היבם משועבדים לה ר, שהכתובה על נכסי בעלה הראשון, ואם אין לראשון נכסים כתובתה על נכסי היבם.

פ. דסד"א כיון שגרשה אסורה עליו באיסור אשת אח, קמ"ל דמותר להחזירה. ממשנה יבמות ל"ט ע"א וכתובת פ"ב ע"ב וכרבי יוסי בר חנינא ביבמות שם.

צ. נפ"מ שטורפת מן המשועבדים של הראשון, ולא מן הבני חורין של השני. מתוס' ור"ן בב"ש ס"ק ב'.

ק. ואחרי שיבמה אינו יכול לומר אי איפשי בתקנת חכמים, ויכתוב לה כתובה על נכסיו, אבל לפני שיבמה ורוצה לכתוב לה כתובה על נכסיו רשאי, ואינה יכולה לעכב ואז רשאי למכור בנכסי המת, ולפ"ז מה שכתב שאינו יכול למכור לפני שיבם היינו באינו רוצה לכתוב לה כתובה על נכסיו, כ"כ הב"ש בס"ק ג'.

ר. אפי' שתיקנו חז"ל לקדש אותה כשאר אשה, מ"מ בענין הכתובה לא נשתנה הדין דכתובתה על נכסי בעלה הראשון. מ"מ אחר שתיקנו לקדש אותה צריך לכתוב לה כתובה על ק' זהובים, ואפי' יש נכסים לראשון ויש לה ר' מראשון יהיה לה ק' מהשני, ועיין בב"ש ובב"ה מה שהעיר עליו. ולענין מזונות היבמה יש לה מזונות משני אפי' אחר מותו. מתוס' ורא"ש, ועיין בב"ש.

דף לח:

עין משפט א.ב.

אה"ע סימן צ סעיף יא

יא כב. מה שהבעל מוציא מיד הלוקח בנכסים שמכרה ש היינו בנכסים ידועים, אבל נפלו לה נכסים ולא ידע מהם הבעל ומכרה מכרה קיים, ומ"מ לכתחילה לא תמכור.

יא כג. ה ארוסה שנפלו לה נכסים משנתארסה, ומכרה אותם קודם הנישואין מכרה קיים, ואפי' בנכסים שהיו ידועים לבעל, ולכתחילה לא תמכור, אבל מה שנפלו לה קודם שנתארסה יכולה למכור לפני הנישואין גם לכתחילה.

אה"ע סימן קס סעיף ה

ה ו. נפלו לה נכסים בעודה שומרת יבם ואפי' עשה בה מאמר, מוכרת ונותנת וקיים שאין ליבם בהם כלום עד שיכנוס אותה, וה"ה אם נשארה אלמנה מן האירוסין, ונפלו לה בעודה ארוסה שמוכרת ונותנת וקיים, דלא עדיף יבם מבעל.

עין משפט ג.

אה"ע סימן צ סעיף ט

ט יח. מכרה א נ"מ אפי' שנפלו לה קודם שתתארס, הבעל מוציא פירות מהלקוחות כל ימי חייה, אבל לא גוף הקרקע, ואם מתה בחייו מוציא גם הגוף בלא דמים. ב וי"א דאף בחייה מוציא הגוף בלא דמים, ג

ש. מגמ' שם ע"ח ע"א וכו"י שם.

ת. שם בגמ'.

א. גמ' ע"ח ע"ב כו"י בר חנינא באושא התקינו. ורמב"ם.

ב. טור והרא"ש.

ג. ואם הוציאה מעות על דבר אחר יכול הבעל לומר שקמו עליה בהלוואה, ואין אני מחוייב לשלם, ובמטלטלין שלה אני היורש, כ"כ הח"מ.

ואם אותם דמים מהמכר קיימין בידיה או ד' שאפשר לתלות שאלו הדמים של המכירה, מחזירין אותם ללקוחות ואינו יכול לומר הבעל שמא ממציאה הן.

הגה: יט. אם הבעל רוצה ה' לסתור או לבנות קרקע בחייה, הלוקח קרקע זו מוחה, דאם ו' נתאלמנה או נתגרשה מכרה קיים, ז' ואין חילוק בין מכרה להקדישה.

עין משפט ד. חו"מ סימן רפ סעיף יב

יב יא. נפל הבית עליו ועל אביו או על אחד ממורישיו, ואין ידוע איזה מת קודם ה', והיתה עליו כתובת אשה ובעלי חובות הרי הנכסים בחזקת היורשים ט' ואין לאשה ולבעלי חובות כלום.

הגה: ראובן ואשתו וארבעת בנותיהן שהיו בבית ונפל עליהם ומתו, ויורשי ראובן אומרים שמא ראובן או אחת מבנותיו מתו באחרונה, והם יורשין

ד. הרשב"א ורי"ף, דמסברא אמרינן דאינהו נינהו.

ה. וזה אף להרא"ש דס"ל שהבעל יכול להוציא גוף הקרקע מיד הלוקח דהכא יודה דכל שהאשה יכולה למחות, גם הלוקח יכול למחות, ונפ"מ ללוקח לענין פרוזבול דחשיב שיש לו קרקע.

ו. ומשמע למפרע ואף להרא"ש שהבעל מוציא גוף הקרקע, מ"מ אם נתגרשה או נתאלמנה מחזיר ללוקח. ח"מ.

ז. מת"ה. ואפי' הקדישה קדושת הגוף, אלמוהו רבנן לשעבודא דבעל, ומ"מ אם נתאלמנה או נתגרשה חל ההקדש. ח"מ. וצ"ע דאם חל ההקדש למפרע איך התירו לו לאכול פירות בנתיים.

ח. ממשנה ב"ב קנ"ז ע"א, וכתב ה"ה דקימ"ל כבית הלל דהנכסים בחזקת היורשין. דכתובת אשה אינה נגבית מהראוי כמ"ש באהע"ז סי' ק' סעיף ב', ובעלי חובות הגם שגובים מן הראוי מ"מ היורשים אומרים שאנחנו יורשים לא את אבינו אלא אבי אבינו. ש"ך ס"ק ג'.

ט. שמעמידים הנכסים על חזקתן והרי היו של אביו. ועוד שהן יורשין ודאין, שאף אם מת תחילה האב הן ג"כ יורשי הבן, משא"כ האשה ובעל חוב שאין להם זכות אלא אם מת האב תחילה ואין ספק מוציא מידי הודאי. סמ"ע ס"ק ל'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

הכל, ויורשי האשה אומרים שהאשה מתה אחרונה אפי' הכי חולקין בשוה בניהם שכל קבוע כמחצה על מחצה דמי'. ואם הבנות נשואות, ובא בעל של כל אחת ומבקש חלקו חולקין הממון לששה חלקים^ב, וארבעה חלקים לבעלי הבנות וחלק אחד ליורשי ראובן וחלק אחד ליורשי האשה.

י. ממרדכי בפ' מי שמת ב"ב ס' תרל"ח. ולא אומרים נעמיד הממון בחזקתו, שהרי גם לאשה יש חזקת כתובתה בחיי בעלה משא"כ בירושה הנ"ל. סמ"ע ס"ק ל'. ואין אומרים נלך בתר הרוב והרי יורשי הבעל באים מכח חמשה מצד הבעל ומצד ארבעת בנותיו. ואע"פ שלא נשבעה האשה על כתובתה מ"מ לא חיישינן שהתפיסה צררי היכא שמת פתאום. סמ"ע ס"ק ל"א.

כ. בלשון הרמ"א כתב "אבל" אם הבנות נשואות וכתב הסמ"ע דלשון "אבל" מגומגם דזה פשוט כשיש לפנינו שש הטוענים כל אחד חלקו. סמ"ע ס"ק ל"ב.